

selv naar den Dag kommer, da vi faae en saadan politisk Garanti, vilde det være meget uheldigt at knytte de sociale Reformkrav uadskillelig sammen med en Besættning paa Olf og Brændevin.

Brier: En stor Del af de Bemærkninger, jeg har ønsket at gjøre, ere nu fremførte baade af den foregaaende og af tidligere Talere, men jeg vil dog tillade mig at sige Et og Andet til, om end Tanker, som alle ere kjendte i Forveien. Det skulde navnlig være et Par enkelte Punkter, jeg vilde fremdrage. Det første er det Spørgsmaal: hvad Indflydelse den foreslaaede Lov, saafremt den gennemføres, vil kunne formenes at faae paa Forbruget af spirituøse Drikke her i Landet, og der forekommer det mig efter de Oplysninger, der foreligge, at det særlig er det bairiske Olf, man maa have Opmærksomheden henvendt paa. Det var jo Tilfældet, den Gang denne Drik blev indført her gennem Storfabrikation her hjemme, at Formaålet dermed var at trænge Brændevinet tilbage og omvende Befolkningen fra at være et spirituøshyldende Folk til at være et ædrueligt Folk. Det har imidlertid vist sig, at i de Aar, der ere gaaede siden den Tid — det var i Fyrerne — har det bairiske Olf i Virkeligheden aldeles ikke i mindste Naade kunnet opfylde disse Mission. Tværtimod, det er gaaet saaledes, at medens det derved er lykkedes at trænge Nydelsen af Brændevin tilbage med 2 à 3 Millioner Potter om Aaret, saa er den Spiritus, der fortæres gennem det bairiske Olf, alligevel af det store Quantum, at ikke alene Tilbagegangen paa Brændevinets Omraade dækkes, men at det i det Hele maa antages, at der nydes mellem 3 til 4 Millioner Potter mere om Aaret af Spiritus end tidligere. Dette tyder altsaa ikke paa, at det filantropiske Formaal, man havde ved at paabegynde Brygningen af bairisk Olf herhjemme, er opnaaet. Og en særlig Fare synes der mig at være knyttet dertil, idet der nemlig efter de Oplysninger, der foreligge rundt omkring fra hele Landet, og som f. Ex. komme til Orde i det lille indholdsrige Skrift, som Dr. Drum har udgivet om Ædruelighedsforholdene heri Landet paa Grundlag af Indberetning fra adskillige Hundrede Læger her i Landet, er gjort den Erfaring mange Steder, at forsaavidt Ungdommen er draget stærkere ind paa Drikkæbdigheden end tidligere, hvilket er Tilfældet ikke saa ganske saa Steder, saa er det stadig gennem det bairiske Olf, at dette Fald er sket. Naar altsaa det er Frugten deraf, ikke blot at Spiritusforbruget stiger, men tillige, at

Uldersklasser, som tidligere have været holdte ude fra Drikkæbdighed, drages ind med og altsaa undergraves saa meget tidligere, saa er der al mulig Grund til at raabe Vagt i Gevær og gjøre, hvad der kan gjøres, for at søge at slaa en Bom for denne Udvikling. Men naar man ser paa den Stat, som er foreslaaet i Regjeringens Forslag, saa maa jeg rigtignok udtale som min Formening ligesom saa mange andre Taleres, at det ikke vil være nogenjombest Sandshulighed for, at den kan gribe hindrende ind i den Udvikling, jeg her har nævnt. De 2 Dres Stat paa hver halve Baiere vil jo enten tale til Folks Betændighed, idet Folk ville sige: ja de 2 Dre mere eller mindre betyde jo ikke noget. Den, som er vant til at drikke sit visse Quantum halve Baiere, vil vedblive dermed, dels fordi hans Fantasi ikke sættes i fremmet Bevægelse ved Tanken om de 2 Dres Merudgift, dels fordi han i det enkelte Dieblis ikke mærker syndelig til den større Udgift; han drikker altsaa videre, som han er vant til — blot at Udgiften dertil forhøies noget, og naar det har været paa hans Families og Omgivelseres Begne, man har ment at burde søge at indstrænke hans Forbrug, saa vil altsaa hverken Familien eller de andre Omgivelser faae andet Resultat gennem denne Stat, end at Livet kommer til at tynge endnu noget haardere derpaa, fordi man drikker, som man er vant til. Eller ogsaa kunde det være, at virkelig saadan en Stat greb stærkt ind i Brugen af bairisk Olf; men saa staar det for mig som ganske utvivlsomt, at man vil organisere sig paa Fabrikanternes Side og sige: Vi maa sørge for, at den store Bedrift ikke gaar ned og ødelægges; vi maa derfor indrette det saaledes, at Befolkningen kommer til at drikke sit Olf ligesaa billig som hidtil, og at Staten udredes paa Veien fra Fabrikken til Stedet, hvor Olfet drikkes, og det vil jo efter de Oplysninger, vi have faaet her i denne Sal, meget godt kunne gjøres, naar man indretter sig paa rette Maade. Det vil saaledes føre til, at der bliver dannet en storartet Olfing, fra hvilken man vil sætte al Kraft ind paa at udvide Folks Lyst til at drikke, fordi nu selve Staten vil gaa ind med som en Forretningsudgift, der skal bestrides og selvfølgerlig helst skal kunne bestrides af dem, der drikke Olfet. Ad den Vej vil den Reklame, hvis Storhed vi nu allerede mange Gange have haft Leilighed til at beundre, blive skruet endnu mere i Veiret, og ingen Reklame har maaste virket hertilands med saadanne Virkninger, som Reklamen for det bairiske Olf. Jeg tror derfor